

2465 28. Jan. 1895: 1. Beh. af Lovf. om Begunst. f. en Centrallaanekasse f. Landbruget.

2466

Otte og halvtresindstyvende Møde.

Mandagen den 28de Januar 1895, Kl. 1.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Begunstigelser for en Centrallaanekasse for det danske Landbrug.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 2923 ff.)

Lovforslagetfattes under Forhandling.

Judenrigsministeren (Hørring):

Det foreliggende Forslag er jo oprindeligt fremkommet ved Andragende fra Bestyrelsen for Agravforeningen og indgivet saa vel til Regeringen som til Rigsdagen. Det blev her i Tinget henvist til Udvalget om det af Regeringen fremsatte Forslag angaaende Begunstigelser for de bestaaende Kreditforeninger, og nu har dette Udvalg som Helhed fremsat det her som særskilt Lovforslag. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Dalsgaard) har dog ved Fremættelsen bemærket, at der ikke i dette Skridt laa noget, hvorved Udvalget som Helhed eller dets enkelte Medlemmer hver for sig skulde være bundne i deres Stilling til Lovforslaget, og der ligger her i ogsaa for mig en Opfordring til ikke nu at tage nogen bestemt Stilling til Lovforslaget. Dette vil jo blive Genstand for videre Forhandling, og da vil der jo ogsaa blive Lejlighed til at udtale sig om Regeringens Stilling dertil. Jeg vil imidlertid paa det nuværende Standpunkt fremsætte nogle enkelte Bemærkninger, der kun have til Hensigt at tjene som Vejledning for det Udvalg, der eventuelt maatte blive nedsat om Sagen, idet jeg skal fremhæve de Punkter, som jeg tror særlig fortjene at komme under Overvejelse.

†

Det er jo ganske naturligt, saaledes som Forholdene ere, nemlig at Landbruget føler sig stærkt trykket, at man søger Midler til at komme Landbrugets Kreditforhold til Hjælp, og at man navnlig ogsaa retter sin Opmærksomhed paa en lettere Afgang til at opnaa sekundære Prioriteter. Nu er da den Tanke kommen frem, at man skulde oprette en særlig Institution i dette Øjemed, en Institution, der skulde skaffe sig Penge til Udlaan fra Banker og Sparekasser, saaledes at Bankerne og Sparekasserne fik 4 pCt. af Institutionen, medens Institutionen tog 4½ pCt. af Debitorerne. Her forekommer det mig nu, at det Spørgsmaal først og fremmest maa rejses, om det er heldigt for Landbruget at opnaa sekundære Prioriteter ad den Vej. Det kommer jo nemlig ikke alene an paa at faa Penge, men det er lige saa vigtigt, at Landbrugerne, efter at de have opnaaet de sekundære Prioriteter, ogsaa kunne være sikre paa at beholde dem i en rimelig Tid. — Men i saa Henseende synes jeg, at den Grundtanke, som er udtalt her i Forslaget, ikke giver nogen større Udsetelse til en Betryggelse for Landbruget. Det er jo klart nok, at de Penge, man vil kunne faa i Bankerne, ikke ville være af en saadan Bestaafenhed, at man kan gøre Regning paa at beholde dem for længere Tid. Det er nu vel imidlertid ikke heller derpaa, man særlig har tænkt. Det, man navnlig har tænkt paa, er at faa Pengene i Sparekasserne, og her maa det erkendes, at disse for Tiden ligge inde med store Midler til deres Raadighed. Der har jo vist sig det forunderlige, at uagtet Tiderne have været trykkende i de senere Aar, ere Sparekassernes Beholdninger, de Summer, de have naaende som Indlaan fra Folk, vedblevne at stige; de ere saaledes stegne i 1892—93 med omtrent 20 Milioner. Man skulde jo snarere have ventet en Nedgang. Dette Forhold antager jeg imidlertid let kan forklares paa den Maade, at en Mængde Penge, som ere bestemte til ved første Lejlighed at søge en anden Anbringelse, f. Eks. til Indløb af Ruponobligationer eller paa anden Maade, midlertidigt ere blevne indsatte i Sparekasserne, og dette stemmer ogsaa ganske med den Erfaring, man har fra enkelte Sparekasser. Nu tænker man sig da, at Centrallaane-